

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

18 päivänä joulukuuta 2007*

Asiassa C-220/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Audiencia Nacional (Espanja) on esittänyt 15.3.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.5.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia

vastaan

Administración General del Estado,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit R. Schintgen, A. Borg Barthet, M. Ilešič ja E. Levits,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.6.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia, edustajanaan abogado J. M. Piqueras Ruíz,

- Espanjan hallitus, asiamiehenään F. Díez Moreno,

- Belgian hallitus, asiamiehenään A. Hubert,

- Itävallan hallitus, asiamiehenään M. Fruhmann,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään X. Lewis ja K. Simonsson, avustajinaan abogada C. Fernández ja abogada I. Moreno-Tapia Rivas,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.9.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 43 ja EY 49 artiklan – luettuina yhdessä EY 86 artiklan kanssa – tulkintaa tilanteessa, jossa on kyse postipalvelujen vapauttamiseen liittyvästä menettelystä, ja ottaen huomioon julkisia hankintoja koskevat yhteisön säännöt.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat asianosaisina Asociación Profesional de Empresas de Reparto y Manipulado de Correspondencia (postin jakelu- ja käsittelyyritysten ammatillinen yhdistys, jäljempänä Asociación Profesional) ja Administración General del Estado, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (valtion hallintoviranomainen, opetus-, kulttuuri- ja urheiluministeriö, jäljempänä ministeriö) ja joka koskee viimeksi mainitun päätöstä antaa ilman julkista tarjouskilpailua tietyt postipalvelut Sociedad Estatal Correos y Telégrafos SA:n (julkisyhteisön omistama posti- ja teleyhtiö, jäljempänä Correos), joka on postin yleispalvelujen tarjoaja Espanjassa, hoidettaviksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

Direktiivi 97/67/EY

- 3 Yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä 15.12.1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY (EYVL 1998, L 15, s. 14) 1 artiklan mukaan tässä direktiivissä vahvistetaan yhteiset säännöt, jotka koskevat muun muassa postin yleispalvelujen tarjoamista Euroopan yhteisössä ja niiden palvelujen määrittämisen perusteita, jotka voidaan varata yleispalvelun tarjoajille.
- 4 Direktiivin 97/67 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että käyttäjillä on oikeus yleispalveluun, johon sisältyy tietynlaatuisten postipalvelujen pysyvä tarjonta kaikille käyttäjille kohtuullisin hinnoin jäsenvaltioiden koko alueella.
- 5 Mainitun direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on annettava tarvittavat toimenpiteet huolehtiakseen siitä, että yleispalveluun kuuluvat vähintään seuraavat palvelut:

- enintään kahden kilogramman painoisten postilähetysten keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu,

- enintään kymmenen kilogramman painoisten postipakettien keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu,

- kirjattuja ja vakuutettuja lähetyksiä koskevat palvelut.”

- 6 Saman direktiivin 7 artiklassa, joka sisältyy direktiivin 3 lukuun, jonka otsikkona on ”Niiden palvelujen yhdenmukaistaminen, jotka voidaan varata”, säädetään seuraavaa:

”1. Siinä määrin kuin yleispalvelun ylläpitämiseksi on tarpeen, yleispalvelun tarjoajalle tai tarjoajille saadaan kussakin jäsenvaltiossa palveluista, lähetysten toimitusnopeudesta riippumatta, varata sellaisten kotimaan kirjelähetysten keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu, joiden hinta on vähemmän kuin viisi kertaa alimpaan painoluokkaan kuuluvan, mahdollisesti käytössä olevan nopeimman vakioluokan kirjelähetyksen normaali hinta ja paino vähemmän kuin 350 grammaa. – –

2. Siinä määrin kuin yleispalvelun ylläpitämiseksi on tarpeen, ulkomaanposti ja suoramainontaposti voivat edelleen 1 kohdassa mainittujen hinta- ja painorajojen puitteissa kuulua varattuihin palveluihin.”

Direktiivi 92/50/ETY

- 7 Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.9.2001 annetulla komission direktiivillä 2001/78/EY (EYVL L 285, s. 1), 1 artiklan a alakohdan mukaan ”julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla” tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken, lukuun ottamatta kyseisen säännöksen i–ix kohdassa lueteltuja sopimuksia.
- 8 Direktiivin 92/50 1 artiklan b alakohdan mukaan ”hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan ”valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia, yhden tai useamman edellä tarkoitettun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä”. Saman 1 artiklan c alakohdan mukaan ”palvelujen suorittajalla” tarkoitetaan ”palveluja suorittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä julkisoikeudelliset laitokset mukaan luettuina”.
- 9 Mainitun direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että hankintaviranomaisten on varmistettava, että palvelujen suorittajia kohdellaan tasapuolisesti.
- 10 Direktiivin 92/50 6 artikla on sisällöltään seuraava:

”Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ja jotka perustuvat tälle viranomaiselle [EY:n] perustamis- sopimuksen mukaisten julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.”

11 Direktiivin 92/50 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ii alakohdassa, luettuna yhdessä saman direktiivin liitteessä I A olevan 4 pääluokan kanssa, säädetään, että sitä sovelletaan julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, jotka koskevat postin kuljettamista maa- ja ilmaitse ja jotka saman direktiivin 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen, muut kuin julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14.6.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/36/ETY (EYVL L 199, s. 1) liitteessä I mainitut hankintaviranomaiset ovat tehneet ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 200 000 erityistä nosto-oikeutta.

12 Direktiivin 92/50 7 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos sopimuksesta ei käy ilmi kokonaishintaa, sopimuksen ennakoitun arvon määrittämisperusteena on käytettävä:

- määräaikaisten, enintään 48 kuukautta voimassa olevien sopimusten voimassaolon aikaista kokonaisarvoa,
- määräämättömäksi ajaksi tehtyjen tai yli 48 kuukautta voimassa olevien sopimusten kuukausiarvoa kerrottuna 48:lla.”

13 Direktiivin 92/50 8 artiklassa säädetään, että kyseisen direktiivin liitteessä I A lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä kyseisen direktiivin III–VI osaston säännösten mukaisesti, mikä merkitsee muun muassa sitä, että niiden osalta on järjestettävä tarjouskilpailu ja ne on julkaistava riittävällä tavalla.

Kansallinen lainsäädäntö

- 14 Postin yleispalvelusta ja postipalveluiden vapauttamisesta annetussa laissa 24/1998 (Ley 24/1998 del Servicio Postal Universal y de Liberalización de los Servicios Postales), joka on annettu 13.7.1998 ja jonka tarkoituksena on saattaa direktiivi 97/67 osaksi Espanjan kansallista oikeutta, postipalveluja pidetään yleisen edun mukaisina palveluina, joita tarjotaan vapaan kilpailun järjestelmässä. Ainoastaan postin yleispalvelua pidetään julkisena palveluna tai siihen sovelletaan julkisen palvelun velvoitteita. Mainitun lain 18 §:ssä tietyt palvelut varataan yksinomaisesti yleispalvelun tarjoamisesta huolehtivalle toimijalle.
- 15 Postin yleispalvelun tarjoaja Espanjassa, eli Correos, on julkisyhteisön kokonaan omistama osakeyhtiö.
- 16 Julkisia hankintoja koskevan lain (Ley de Contratos de las Administraciones Públicas), jonka konsolidoitu teksti hyväksyttiin 16.6.2000 annetulla asetuksella 2/2000 (Real Decreto Legislativo 2/2000 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos de las Administraciones Públicas) (jäljempänä julkisia hankintoja koskeva laki) 11 §:n mukaan julkishallinnon tekemiin hankintasopimuksiin sovelletaan julkistamisen ja kilpailun periaatteita kyseisessä laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ja niihin sovelletaan joka tapauksessa yhdenvertaisuuden ja syrjintäkiellon periaatteita.
- 17 Julkisia hankintoja koskevan lain 206 §:n 4 momentista seuraa, että postipalveluja koskevien sopimusten tekeminen lähtökohtaisesti kuuluu kyseisessä laissa säänneltyjen julkisten hankintojen alaan.

- 18 Julkisia hankintoja koskevan lain 3 §:n 1 momentin d kohdassa suljetaan kyseisen lain soveltamisalan ulkopuolelle kuitenkin yhteistyösopimukset, joita viranomaiset tekevät kyseisiä sopimuksia sääntelevien erityissäännösten mukaisesti luonnollisten henkilöiden tai yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden kanssa edellyttäen, että näiden sopimusten kohde ei kuulu mainitulla lailla tai hallinnollisilla määräyksillä säänneltyjen julkisten hankintojen alaan.
- 19 Sellaisen arvioinnin perusteella, jonka kansallinen tuomioistuin on tehnyt käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa koskevien oikeussääntöjen osalta, voidaan todeta, että tällaista yhteistyösopimusta on pidettävä oikeustoimena, johon ei sovelleta julkisiin hankintoihin sovellettavia oikeussääntöjä eikä näin ollen kilpailuttamisen, julkistamisen ja vapaan kilpailun periaatteita, jotka ovat ominaisia julkisille hankinnoille.
- 20 Verotuksellisista, hallinnollisista ja luonteeltaan sosiaalisista toimenpiteistä 29.12.2000 annetun lain 14/2000 (Ley 14/2000 de Medidas Fiscales, Administrativas y del Orden Social) 58 §:ssä säädetään, että viranomaiset voivat tehdä julkisia hankintoja koskevan lain 3 §:ssä tarkoitettujen yhteistyösopimusten kaltaisia yhteistyösopimuksia Correosin kanssa sen toimialaan kuuluvien palvelujen suorittamista varten.
- 21 Kansallisen tuomioistuimen esittämien toteamusten perusteella voidaan todeta, että kun otetaan huomioon Correosin toimiala, sellaisena kuin se on määritelty lain 14/2000 58 §:ssä, mahdollisuutta tehdä tällaisia yhteistyösopimuksia ei ole rajattu vain postipalveluihin, joita ei ole vapautettu tai jotka ovat varattuja palveluita, vaan se ulottuu kaikkien postipalveluiden hoitoon ja niihin liittyvään toimintaan. Kyseistä mahdollisuutta ei siis ole rajattu postin yleispalveluun, eikä yleispalveluista ole eroteltu varattuja palveluita ja muita palveluita.

- 22 Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että tiettyjen postipalvelujen tarjoaminen on lain 14/2000 58 §:n nojalla pakollista Correosille. Correosin tehtäviin kuuluu kansallisen tuomioistuimen mukaan nimittäin sen toimialaan kuuluvien sellaisten palveluiden pakollinen suorittaminen, joiden hoitamisen hallintoviranomaiset saattavat sille uskoa. Tällaisessa tilanteessa toiselta sopimuspuolelta puuttuu tahto sopimuksen tekemiseen.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 23 Ministeriö ja Correos allekirjoittivat 6.6.2002 sellaisen neuvottelumenettelyn päätteeksi, joka käytiin ilman julkisen tarjouskilpailun järjestämistä, posti- ja telepalvelujen tuottamista koskevan yhteistyösopimuksen (Convenio de colaboración para la prestación de servicios postales y telegráficos, jäljempänä yhteistyösopimus).
- 24 Kyseisessä yhteistyösopimuksessa määrätään, että Correos huolehtii ministeriön hyväksi seuraavista posti- ja telepalveluista:
- kaupunkien sisäiset, kaupunkien väliset ja ulkomaan kirjelähetykset (tavalliset, kirjatut ja kiireelliset) ilman painoa tai määrää koskevaa rajaa
 - paketit (postipaketit, ”paquete azul” -lähetyksenä toimitettavat suurikokoiset kotimaan paketit ja ulkomaan paketit) ilman painoa tai määrää koskevaa rajaa
 - kotimaan postal express -pikalähetykset ja ulkomaan EMS-lähetykset (Express Mail Service) ilman painoa tai määrää koskevaa rajaa

- kirjalähetykset, kirjastolähetykset, lehtien lähetykset ja ministeriön virallisen lehden lähetykset kotimaassa (kaupunkien sisällä ja kaupunkien välillä) ja ulkomaille (maanteitse ja lentopostina) ilman painoa tai määrää koskevaa rajaa.
- 25 Kyseisen palvelusuorituksen hintaa ei vahvistettu, koska se riippuu liikevaihdosta. Kansallisessa tuomioistuimessa hinnaksi arvioitiin tulevan vuodessa vähintään 12 020,42 euroa, eikä tätä arviota riitautettu.
- 26 Yhteistyösopimus tehtiin toistaiseksi voimassa olevaksi, ja se oli yhä voimassa silloin, kun ennakkoratkaisupyynnö tehtiin.
- 27 Asociación Profesional teki ministeriölle oikaisupyynnön siitä hallinnollisesta päätöksestä, jolla vapautettujen postipalvelujen suorittaminen annettiin tehtäväksi yhteistyösopimuksella ilman julkista tarjouskilpailua.
- 28 Ministeriö hylkäsi tämän oikaisupyynnön 20.3.2003 tekemällään päätöksellä sillä perusteella, että se menettely, jolla ministeriö antoi postipalvelut tietyn tahon tehtäväksi, perustuu sellaisen yhteistyösopimuksen olemassaoloon, johon ei sovelleta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä eikä näin ollen julkisuutta ja vapaata kilpailua koskevia periaatteita.
- 29 Ministeriö katsoi tältä osin, ettei se ollut tehnyt minkäänlaista sopimusta Correosin kanssa vaan että Correos suorittaa palvelujaan sellaisen yhteistyösopimuksen perusteella, joka on tehty julkisista hankinnoista annetun lain 3 §:n 1 momentin d kohdan ja lain 14/2000 58 §:n 2 momentin viidennen kohdan mukaisesti.

30 Asociación Profesional haki tähän ministeriön 20.3.2003 tekemään päätökseen muutosta Audiencia Nacionalissa.

31 Kyseisen tuomioistuimen mukaan sen käsiteltäväksi saatetun oikeusriidan ratkaisu riippuu yhteisön oikeuden tulkinnasta. Yhteisöjen tuomioistuin voisi nimittäin todeta, että yhteistyösopimusten käyttäminen on ristiriidassa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemiseen sovellettavien julkistamisen ja vapaan kilpailun periaatteiden kanssa, jos se katsoo, että yhteistyösopimuksia voidaan tehdä vain laissa yleispalvelun tarjoajalle varattujen postipalveluiden osalta tai että tällaiset sopimukset ovat yhteensopimattomia mainittujen periaatteiden kanssa myös kyseisellä alalla. Jos se katsoisi asian olevan näin, olisi todettava, että nyt esillä olevassa asiassa riitautetun sopimuksen kaltainen yhteistyösopimus on lainvastainen ja että sen sisältö on mitätön joko kokonaan tai vain siltä osin kuin se koskee muita postipalveluita kuin niitä, joiden osalta yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että tällaisten sopimusten tekeminen on sallittua.

32 Kansallinen tuomioistuin on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [EY] 43 ja [EY] 49 artiklaa, yhdessä [EY] 86 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kun niitä sovelletaan direktiivien [97/67] ja 2002/39/EY mukaisen postipalveluiden vapauttamisen yhteydessä ja ad hoc -direktiiveissä säädettyjen julkisiin hankintoihin sovellettavien periaatteiden yhteydessä, niissä ei sallita sopimusta, jonka kohteena on sekä varattujen että muiden kuin varattujen eli vapautettujen postipalveluiden tarjoaminen ja jonka ovat tehneet valtionyhtiö, jonka osakepääoma on kokonaan julkisyhteisöjen omistuksessa ja joka lisäksi on postin yleispalveluiden tarjoamiseen valtuutettu toimija, ja valtionhallintoon kuuluva elin?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 33 Aluksi on todettava, että vaikka kansallinen tuomioistuin kysymyksessään mainitseekin direktiivin 97/67/EY muuttamisesta yhteisön postipalvelujen kilpailulle avaamisen jatkamiseksi 10.6.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/39/EY (EYVL L 176, s. 21), kyseistä direktiiviä ei voida soveltaa pääasiassa. Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa nimittäin todetaan, että määräaika, jossa jäsenvaltioiden oli huolehdittava siitä, että direktiivi oli pantu täytäntöön niiden kansallisissa oikeusjärjestyksissä, päättyi vasta 31.12.2002.

Tutkittavaksi ottaminen

- 34 Espanjan hallitus katsoo, ettei ennakkoratkaisupyyntöä voida ottaa tutkittavaksi, koska yhteisöjen tuomioistuimelta tiedustellaan tosiasiasa sitä, onko yhteistyösopimus yhteensopiva julkisia hankintoja ja postipalvelujen vapauttamista koskevien direktiivien kanssa, minkä tutkiminen kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan.
- 35 Heti alkuun on todettava, ettei esitetyn kysymyksen sanamuodosta eikä sen tueksi esitetyistä tarvittavista perusteluista, sellaisina kuin ne esitetään ennakkoratkaisupyyntöissä, käy ilmi, että kansallinen tuomioistuin kehottaisi yhteisöjen tuomioistuinta itse ratkaisemaan kysymyksen siitä, onko yhteistyösopimus yhteisön oikeuden mukainen.
- 36 Lisäksi on muistettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimella ei EY 234 artiklan mukaisessa menettelyssä ole toimivaltaa soveltaa yhteisön oikeuden säännöksiä ja

määräyksiä tiettyyn tapaukseen eikä lausua kansallisten säännösten yhteensopivuudesta näiden yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten kanssa, se voi kuitenkin esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, jotka saattavat olla hyödyksi kansalliselle tuomioistuimelle sen arvioidessa yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten vaikutuksia (ks. asia C-181/00, Flightline, tuomio 9.7.2002, Kok. 2002, s. I-6139, 20 kohta).

37 Ennakkoratkaisupyyntö on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Pääasia

38 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko yhteisön oikeutta tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa jäsenvaltion sellainen lainsäädäntö, jossa viranomaisten sallitaan antavan julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta sekä varattujen postipalvelujen että sellaisten postipalvelujen, joita ei ole varattu, suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja.

Direktiivissä 97/67 tarkoitetut varatut postipalvelut

39 Aluksi on muistettava, että direktiivin 97/67 7 artiklassa sallitaan se, että jäsenvaltiot varaavat tietyt postipalvelut yleispalvelun tarjoajalle tai tarjoajille, siinä määrin kuin se on tarpeen yleispalvelun ylläpitämiseksi. Näin ollen voidaan todeta, että niiltä osin kuin postipalvelut on kyseisen direktiivin mukaisesti varattu yhdelle ainoalle yleispalvelun tarjoajalle, tällaiset palvelut ovat väistämättä kilpailun ulkopuolella, koska yhdelläkään toisella talouden toimijalla ei ole lupaa tarjota mainittuja palveluja.

- 40 Näin ollen on todettava, ettei tällaisten varattujen palvelujen osalta voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia yhteisön sääntöjä, joiden päätavoite on tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuvuus sekä hankintojen avaaminen vääristymättömälle kilpailulle kaikissa jäsenvaltioissa (asia C-26/03, Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomio 11.1.2005, Kok. 2005, s. I-1, 44 kohta ja asia C-340/04, Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomio 11.5.2006, Kok. 2006, s. I-4137, 58 kohta).
- 41 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että yhteisön oikeutta on tulkittava siten, ettei sen kanssa ole ristiriidassa jäsenvaltion sellainen lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta direktiivin 97/67 mukaisesti varattujen postipalvelujen suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja.

Direktiivissä 97/67 tarkoitettut postipalvelut, joita ei ole varattu

- 42 Kysymystä siitä, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltaista yhteistyösopimusta tehtäessä noudatettava julkisia hankintoja koskevia yhteisön sääntöjä, on tutkittava ainoastaan direktiivissä 97/67 tarkoitettujen sellaisten postipalvelujen kannalta, joita ei ole varattu.

– Direktiivi 92/50

- 43 Ensiksi on tarkistettava, kuuluuko sellainen sopimus, josta on kyse pääasiassa, direktiivin 92/50 – eli sen direktiivin, joka kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun oikeusriidan ajankohtana oli relevantti postipalveluihin liittyvien julkisten hankintojen osalta – soveltamisalaan.

- 44 Kyseisessä direktiivissä säädetään sen soveltamisalaan kuuluvien julkisten hankintojen osalta velvollisuudesta täyttää tietyt muotoa ja julkisuutta koskevat vaatimukset.
- 45 Direktiivin 92/50 1 artiklan a alakohdan sanamuodon mukaisesti julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus edellyttää sellaisen sopimuksen olemassaoloa, joka on tehty rahallista vastiketta vastaan ja jonka palvelujen suorittaja ja 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ovat kirjallisesti tehneet.
- 46 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 63 kohdassa, on katsottava, että ministeriö on hankintaviranomainen ja Correos palvelun suorittaja edellisessä kohdassa mainituissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla. Lisäksi on selvää, että yhteistyösopimus on tehty kirjallisesti ja rahallista vastiketta vastaan.
- 47 Koska kansallinen tuomioistuin on kuitenkin todennut ainoastaan, että kyseisen sopimuksen mukaisesti suoritettavien palvelujen vuosittainen kokonaishinta on suurempi kuin 12 020,42 euroa, nousee esille kysymys siitä, ylittääkö kyseinen määrä direktiivin 92/50 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen luetelmakohdan ii alakohdassa vahvistetun 200 000 erityisnosto-oikeuden kynnyksarvon, joka pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana vastasi 249 681:tä euroa.
- 48 Kansallisen tuomioistuimen asiana on direktiivin 92/50 7 artiklan 5 kohdan toisen luetelmakohdan täytäntöön panemiseksi annetut kansalliset säännökset huomioon ottaen tarkistaa, ylittyykö kyseinen 249 681 euron kynnyksarvo.
- 49 Jos katsotaan, että kyseinen kynnyksarvo ylittyy, nousee esille kysymys siitä, onko kyseinen yhteistyösopimus todella direktiivin 92/50 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu sopimus. Espanjan hallitus itse asiassa katsoo, ettei kyseinen sopimus

ole varsinaiselta luonteeltaan sopimus vaan pikemminkin toiminnallinen väline, kun otetaan huomioon, ettei Correosilla ole minkäänlaista mahdollisuutta kieltäytyä tällaisen sopimuksen tekemisestä vaan sen on pakko hyväksyä se.

- 50 Tältä osin on muistettava, että julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen määritelmä on yhteisön oikeuden alaan kuuluva käsite, joten sillä, miten yhteistyösopimus luokitellaan Espanjan oikeudessa, ei ole merkitystä arvioitaessa sitä, kuuluuko yhteistyösopimus direktiivin 92/50 soveltamisalaan (ks. vastaavasti asia C-264/03, komissio v. Ranska, tuomio 20.10.2005, Kok. 2005, s. I-8831, 36 kohta ja asia C-382/05, komissio v. Italia, tuomio 18.7.2007, Kok. 2007, s. I-6657, 30 kohta).
- 51 On totta, että yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-295/05, Asemfo, 19.4.2007 antamansa tuomion (Kok. 2007, s. I-2999) 54 kohdassa, että julkisia palveluhankintoja koskevien direktiivien sellainen soveltamisedellytys, joka koskee sopimuksen olemassaoloa, ei täyty silloin, kun valtionyhtiöllä, josta oli kyse mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa, ei ollut minkäänlaista valtaa päättää siitä, suorittiko se kyseisten toimivaltaisten viranomaisten toimeksiannon, eikä siitä, mitä taksaa sovellettiin sen suorituksiin, mikä oli kansallisen tuomioistuimen selvítettävä asia.
- 52 Tällaisia perusteluja on kuitenkin tarkasteltava ottaen huomioon niiden erityinen asiayhteys. Kyseiset perustelut esitettiin nimittäin sen jälkeen, kun oli ensiksi todettu, että kyseinen valtionyhtiö on valtion viranomaisten ja kunkin asianomaisen itsehallintoalueen toiminnallinen väline ja tekninen yksikkö, ja tilanteessa, jossa yhteisöjen tuomioistuin oli jo katsonut asiassa Asemfo annettuun tuomioon johtaneesta tapauksesta poikkeavien olosuhteiden vallitessa, että kyseisen yhtiön oli Espanjan viranomaisten toiminnallisena välineenä ja teknisenä yksikkönä suoritettava yksinoikeudella itse tai tytäryhtiöidensä välityksellä työt, jotka valtionhallinto, itsehallintoalueet ja niiden alaiset julkiset elimet antavat sen suoritettavaksi (em. asia Asemfo, tuomion 49 ja 53 kohta).

- 53 Correosilla, joka on postin yleispalvelun tarjoaja, on kuitenkin täysin erilainen tehtävä, joka merkitsee muun muassa sitä, että sen asiakaskunta muodostuu kaikista, jotka haluavat käyttää postin yleispalvelua. Pelkästään se seikka, ettei kyseisellä yhtiöllä ole minkäänlaista vapautta niiltä osin, miten ministeriön antaman toimeksiannon suhteen olisi toimittava tai mitä taksaa sen palvelusuorituksiin olisi sovellettava, ei automaattisesti voi johtaa siihen, ettei näiden kahden yksikön välille synny minkäänlaista sopimusta.
- 54 Tällainen tilanne ei nimittäin välttämättä poikkea sellaisesta tilanteesta, jossa yksityisasiakas haluaa käyttää Correosin postin yleispalveluun kuuluvia palveluja, koska jo tällaisen palvelun tarjoajan tehtävästä seuraa se, että kyseinen tarjoaja on myös tällaisessa tapauksessa velvollinen suorittamaan pyydetyn palvelun, tarvittaessa kiinteitä taksoja tai ainakin läpinäkyviä ja syrjimättömiä taksoja noudattaen. Näin ollen ei ole epäilystä siitä, etteikö tällaista suhdetta olisi pidettävä sopimussuhteena. Ainoastaan siinä tapauksessa, että Correosin ja ministeriön välillä tehty sopimus olisi tosiasiaa yksipuolinen hallintotoimi, jossa määrättäisiin yksinomaan Correosiin kohdistuvista velvoitteista ja joka ehdoiltaan poikkeaisi, mikä kansallisen tuomioistuimen on tarkistettava, huomattavasti niistä ehdoista, jota tämä yhtiö tavallisesti soveltaa kaupallisessa tarjonnassaan, olisi todettava, ettei kyse ole sopimuksesta ja ettei direktiiviä 92/50 ole sovellettava.
- 55 Tämän tarkistustehtävän yhteydessä kansallisen tuomioistuimen on tarkasteltava muun muassa sitä, onko Correosilla mahdollisuus neuvotella ministeriön kanssa suoritettavien palvelujen konkreettisesta sisällöstä ja niihin sovellettavista taksoista, ja sitä, onko kyseisellä yhtiöllä sellaisten palvelujen osalta, joita ei ole varattu, mahdollisuus vapautua yhteistyösopimuksesta johtuvista velvoitteista noudattamalla sopimuksessa määrättyä irtisanomisaikaa.
- 56 Muut argumentit, joihin Espanjan hallitus on vedonnut osoittaakseen, ettei sellaiseen yhteistyösopimukseen, josta on kyse pääasiassa, sovelleta julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, on myös hylättävä.

- 57 Espanjan hallitus väittää muun muassa, ettei yhteistyösopimukseen missään tapauksessa voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, koska yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut "in house" -kriteerit täyttyvät.
- 58 Tältä osin on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kilpailuttaminen ei ole julkisten hankintasopimusten tekemistä koskevien direktiivien mukaan pakollista, vaikka sopimuspuolena on hankintaviranomaisesta oikeudellisesti erillinen yksikkö, silloin kun kaksi seuraavaa edellytystä täyttyvät. Yhtäältä viranomaisella, joka on hankintaviranomaisena, on oltava kyseiseen erilliseen yksikköön vastaavanlainen määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä, ja toisaalta tämän erillisen yksikön on harjoitettava pääosaa toiminnastaan sen omistavan julkisyhteisön tai sen omistavien julkisyhteisöjen kanssa (ks. asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8121, 50 kohta; em. asia Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomion 49 kohta; em. asia Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomion 33 kohta ja em. asia Asemfo, tuomion 55 kohta).
- 59 Ilman, että olisi tarpeen tarkastella perusteellisemmin kysymystä siitä, täyttyykö edellisessä kohdassa mainituista edellytyksistä ensimmäinen, on riittävää todeta, ettei jälkimmäinen edellytys täyty pääasiassa. On nimittäin kiistatonta, ettei Correos postin yleispalvelun tarjoajana Espanjassa harjoita pääosaa toiminnastaan ministeriön tai yleensäkin julkishallinnon kanssa vaan että kyseinen yhtiö tarjoaa postipalveluja kyseisen postipalvelun asiakkaiden määrittämättömälle joukolla.
- 60 Espanjan hallitus väittää kuitenkin, että ne siteet, jotka yhdistävät toisiinsa julkishallinnon ja yksinoikeuden haltijana olevan yhtiön, ovat jo luonteeltaankin muut poissulkevia suhteita, mikä edellyttää korkeampaa tasoa kuin "toiminnan pääosa". Espanjan hallituksen mukaan Correos on yksinoikeuden haltija sillä perusteella, että se on lain 14/2000 58 §:n nojalla velvollinen tarjoamaan viranomaisille toimialaansa kuuluvia palveluja, mukaan lukien varatut palvelut ja sellaiset palvelut, joita ei ole varattu.

- 61 Tältä osin on todettava, että vaikka katsottaisiin, että kyseistä velvoitetta voitaisiin tosiaan pitää yksinoikeutena – mikä kansallisen tuomioistuimen on arvioitava – tällainen oikeus ei sellaisessa tarkastelussa, joka on tehtävä tämän tuomion 58 kohdassa mainittujen kahden edellytyksen osalta, voi täyttää vaatimusta siitä, että asianomaisen palvelujen tarjoajan on harjoitettava pääosaa toiminnastaan sen omistavan yksikön tai sen omistavien yksiköiden kanssa.
- 62 Viimeksi mainitun vaatimuksen tarkoituksena on erityisesti se, että direktiiviä 92/50 voidaan edelleen soveltaa silloin, kun yhden tai useamman yksikön määräysvallassa oleva yritys toimii markkinoilla ja voi siis kilpailla muiden yritysten kanssa (ks. analogisesti em. asia Carbotermo ja Consorzio Alisei, tuomion 60 kohta). On kuitenkin kiistatonta, että Correos toimii Espanjan postimarkkinoilla ja että se direktiivissä 97/67 tarkoitettuja varattuja palveluja lukuun ottamatta kilpailee kyseisillä markkinoilla muiden postiyritysten kanssa, joiden määrä Espanjan hallituksen huomautusten mukaan on noin 2 000.
- 63 Näin ollen on todettava, ettei pääasiassa kyseessä olevan kaltainen yhteistyösopimus täytä niitä edellytyksiä, jotka on palautettu mieliin tämän tuomion 58 kohdassa, eikä se näin ollen voi tällä perusteella jäädä direktiivin 92/50 soveltamisalan ulkopuolelle.
- 64 Yksinoikeuden olemassaololla on kuitenkin mahdollista perustella se, ettei direktiiviä 92/50 sovelleta, koska kyseisen direktiivin 6 artiklassa todetaan, että direktiiviä ”ei sovelleta palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ja jotka perustuvat tälle viranomaiselle perustamissopimuksen mukaisten julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen”.
- 65 Ilman, että olisi tutkittava, täytyykö kyseisessä 6 artiklassa luetelluista kolmesta edellytyksestä ensimmäinen, joka koskee sitä, onko Correos itse hankintaviran-

omainen, ja vaikka katsottaisiin, että Correosilla on lain 14/2000 58 §:n nojalla yksinoikeus tarjota viranomaisille toimialaansa kuuluvia postipalveluja, on riittävää todeta, ettei se missään tapauksessa täytä mainituista edellytyksistä kolmatta, jonka mukaan sen säännöksen, jolla yksinoikeus annetaan, on oltava perustamissopimuksen mukainen.

- 66 On nimittäin todettava, että vaikka katsottaisiin, että kyseisellä kansallisella säännöksellä annetaan postin yleispalvelun kansalliselle tarjoajalle yksinoikeus tarjota viranomaisille direktiivin 97/67 7 artiklassa tarkoitettuja postipalveluja, joita ei ole varattu ja joita tämä tarkastelu ainoastaan koskee, kyseinen säännös on ristiriidassa kyseisen direktiivin päämäärän kanssa.
- 67 Kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, jäsenvaltioilla ei ole mahdollisuutta mielensä mukaan laajentaa palveluja, jotka voidaan direktiivin 97/67 7 artiklan nojalla varata postin yleispalvelun tarjoajille, koska tällainen laajentaminen olisi vastoin direktiivin tavoitetta, joka sen kahdeksannen perustelukappaleen mukaan on postialan palvelujen asteittainen ja säännelty vapauttaminen (asia C-240/02, Asempre ja Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería, tuomio 11.3.2004, Kok. 2004, s. I-2461, 24 kohta).
- 68 Tämä toteamus pätee horisontaalisen varaamisen osalta – toisin sanoen siltä osin kuin kyse on tietyn postipalvelun varaamisesta sellaisenaan – minkä lisäksi direktiivin 97/67 7 artiklan tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi se pätee myös silloin, kun on kyse tällaisen palvelun vertikaalisesta varaamisesta, joka – kuten pääasiassa – liittyy tilanteeseen, joissa tietty yritys on tiettyjen asiakkaiden kannalta postipalvelujen yksinomainen tarjoaja. Kuten Euroopan yhteisöjen komissio toteaa, pääasiassa kyseessä olevan Espanjan lainsäädännön soveltaminen merkitsisi käytännössä sitä, että Correos voisi tarjota kaikki tietyn espanjalaisen julkisoikeudellisen yksikön edellyttämät postipalvelut kaikki muut postiyhtykset poissulkevalla tavalla, mikä olisi selvästi ristiriidassa mainitun direktiivin päämäärän kanssa.

69 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiiviä 92/50 on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa jäsenvaltion sellainen lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta direktiivissä 97/67 tarkoitettujen sellaisten postipalvelujen, joita ei ole varattu, suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja, niiltä osin kuin ne sopimukset, joihin kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan,

- ylittävät direktiivin 92/50 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn relevantin kynnysarvon ja

- ovat kyseisen direktiivin 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia

minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

– Perustamissopimuksesta johtuvat julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevat vaatimukset

70 Niiltä osin kuin pääasiassa kyseessä olevaa kansallista lainsäädäntöä sovelletaan sellaisiin sopimuksiin, joiden hinta ei ylitä direktiivin 92/50 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä relevanttia kynnysarvoa, on toiseksi tutkittava, vastaako tällainen lainsäädäntö perustamissopimuksesta johtuvia julkisia hankintoja koskevia tekomenettelyjä koskevia vaatimuksia.

- 71 On nimittäin todettava, että vaikka tietyt sopimukset on jätetty julkisten hankintojen alalla annettujen yhteisön direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle, näitä sopimuksia tekevien hankintaviranomaisten on kuitenkin noudatettava perustamissopimuksen perustavanlaatuisia oikeussääntöjä ja erityisesti kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta (em. asia komissio v. Ranska, tuomion 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 72 Tämä koskee muun muassa sellaisia julkisia palveluhankintoja, joiden arvo ei ylitä direktiivissä 92/50 vahvistettuja kynnysarvoja. Pelkästään se, että yhteisön lainsäätäjä on katsonut, etteivät julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä säädetyt erityiset ja tiukat menettelyt ole asianmukaisia silloin, kun kyse on arvoltaan vähäisistä julkisista hankinnoista, ei merkitse, että nämä hankinnat jäisivät yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle (asia C-59/00, Vestergaard, määräys 3.12.2001, Kok. 2001, s. I-9505, 19 kohta ja em. asia komissio v. Ranska, tuomion 33 kohta).
- 73 Perustamissopimuksen sellaisiin määräyksiin, joita erityisesti sovelletaan sellaisiin julkisiin palveluhankintoihin, joiden arvo ei ylitä direktiivissä 92/50 vahvistettuja kynnysarvoja, kuuluvat muun muassa EY 43 ja EY 49 artikla.
- 74 Kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen lisäksi myös tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sovelletaan tällaisiin julkisiin hankintoihin, ja näin on myös silloin, kun kyse ei ole kansalaisuuteen perustuvasta syrjinnästä (ks. analogisesti asia C-458/03, Parking Brixen, tuomio 13.10.2005, Kok. 2005, s. I-8585, 48 kohta ja asia C-410/04, ANAV, tuomio 6.4.2006, Kok. 2006, s. I-3303, 20 kohta).
- 75 Yhdenvertaisen kohtelun ja kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatteet merkitsevät erityisesti avoimuutta koskevaa velvollisuutta, joka mahdollistaa sen,

että hankintaviranomainen voi varmistua näiden periaatteiden noudattamisesta. Mainitulle viranomaiselle kuuluvan avoimuutta koskevan velvollisuuden sisältönä on taata kaikkien potentiaalisten tarjoajien eduksi se, että julkisesta hankinnasta ilmoitetaan asianmukaisessa laajuudessa, minkä ansiosta palvelujen markkinat avautuvat kilpailulle ja niitä koskevien tekomenettelyiden puolueettomuutta voidaan valvoa (ks. analogisesti em. asia Parking Brixen, tuomion 49 kohta ja em. asia ANAV, tuomion 21 kohta).

- 76 Se, ettei pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen, julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tekemistä ole lainkaan kilpailutettu, ei lähtökohtaisesti ole EY 43 artiklan ja EY 49 artiklan vaatimusten eikä myöskään yhdenvertaisen kohtelun, syrjintäkiellon ja avoimuuden periaatteiden mukaista (ks. analogisesti em. asia Parking Brixen, tuomion 50 kohta ja em. asia ANAV, tuomion 22 kohta).
- 77 Lisäksi EY 86 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa sellaista kansallista lainsäädäntöä, joka tekee mahdolliseksi julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tekemisen ilman kilpailuttamista, koska tällaisella sopimuksetekomenettelyllä rikotaan EY 43 tai EY 49 artiklaa tai loukataan yhdenvertaisen kohtelun, syrjintäkiellon ja avoimuuden periaatteita (ks. ex analogia em. asia Parking Brixen, tuomion 52 kohta ja em. asia ANAV, tuomion 23 kohta).
- 78 On kuitenkin totta, että EY 86 artiklan 1 ja 2 kohdan määräyksistä yhdessä tarkasteltuina seuraa, että 2 kohtaan voidaan vedota sen perustelemiseksi, että jäsenvaltio myöntää yritykselle, joka tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, erityisiä oikeuksia tai yksinoikeuksia, jotka ovat perustamissopimuksen vastaisia, niiltä osin kuin yritykselle uskottujen erityistehtävien hoitaminen voidaan varmistaa vain myöntämällä tällaisia oikeuksia ja jos kaupan kehitykseen ei vaikuteta tavalla, joka on ristiriidassa yhteisön etujen kanssa (asia C-340/99, TNT Traco, tuomio 17.5.2001, Kok. 2001, s. I-4109, 52 kohta).

- 79 Toiseksi on todettava, että Correosin kaltainen yritys, jonka tehtävänä on jäsenvaltion lainsäädännön mukaan taata postin yleispalvelu, on EY 86 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys, joka tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja (ks. vastaavasti em. asia TNT Traco, tuomion 53 kohta).
- 80 Vaikka katsottaisiin, että Correosiin lain 14/2000 58 §:n nojalla kohdistuvaa velvoitetta tarjota viranomaisille kyseisen yhtiön toimialaan kuuluvia palveluja voitaisiin pitää yhtiölle annettuna yksinoikeutena, on kuitenkin todettava, ettei EY 86 artiklan 2 kohtaan voida vedota pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön oikeuttamiseksi niiltä osin kuin se koskee direktiivissä 97/67 tarkoitettuja postipalveluja, joita ei ole varattu.
- 81 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 99 kohdassa, direktiivillä 97/67 pannaan täytäntöön EY 86 artiklan 2 kohta niiltä osin kuin on kyse mahdollisuudesta varata tietyt postipalvelut postin yleispalvelun tarjoajalle. Kuten tämän tuomion 67 kohdassa on todettu, yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, ettei jäsenvaltioilla ole mahdollisuutta mielensä mukaan laajentaa palveluja, jotka voidaan direktiivin 97/67 7 artiklan nojalla varata postin yleispalvelun tarjoajille, koska tällainen laajentaminen olisi vastoin direktiivin tavoitetta, joka on postialan palvelujen asteittainen ja säännelty vapauttaminen.
- 82 Tältä osin on muistettava, että direktiivin 97/67 osalta on otettu huomioon kysymys siitä, onko tietyt postipalvelut varattava postin yleispalvelun tarjoajalle, jotta postin yleispalvelu voidaan suorittaa taloudellisesti hyväksyttävissä olosuhteissa (asia C-162/06, International Mail Spain, tuomio 15.11.2007, Kok. 2007, s. I-9911, 50 kohta).

- 83 Näin ollen voidaan todeta, että niiltä osin kuin on kyse direktiivissä 97/67 tarkoitetuista postipalveluista, joita ei ole varattu ja joita tämä tarkastelu ainoastaan koskee, EY 86 artiklan 2 kohta ei voi toimia oikeuttamisperusteena sille, että postin yleispalvelun tarjoajalle annettaisiin yksinoikeus tarjota tällaisia palveluja viranomaisille.
- 84 Espanjan hallitus väittää kuitenkin, ettei yhteistyösopimukseen voida soveltaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä sen takia, että kyseessä on toiminnallinen väline eikä varsinainen sopimus. Correosilla ei nimittäin ole Espanjan hallituksen mukaan mahdollisuutta kieltäytyä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen yhteistyösopimuksen tekemisestä, vaan sen on pakko hyväksyä se.
- 85 Tältä osin on todettava, että kuten tämän tuomion 54 kohdassa on todettu, ainoastaan siinä tapauksessa, että yhteistyösopimus olisi tosiasiasa yksipuolinen hallintotoimi, jossa määrättäisiin yksinomaan Correosiin kohdistuvista velvoitteista ja joka ehdoiltaan poikkeaisi huomattavasti niistä ehdoista, joita tämä yhtiö tavallisesti soveltaa kaupallisessa tarjonnassaan – minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä – olisi todettava, ettei tällaiseen sopimukseen ole sovellettava julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia yhteisön oikeussääntöjä.
- 86 Espanjan hallitus on väittänyt, ettei yhteistyösopimukseen voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia oikeussääntöjä sen takia, että kyse on ”in house” -tilanteesta, ja tältä osin on myönnettävä, että julkisten palveluhankintojen alalla EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklassa määrättyjen oikeussääntöjen ja niiden periaatteiden, joiden erityisiä ilmauksia kyseiset oikeussäännöt ovat, soveltaminen ei ole mahdollista, jos hankintaviranomaisella on sopimuksen saavaan yksikköön vastaavanlainen määräysvalta kuin sillä on omiin yksikköihinsä ja jos kyseinen yksikkö harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavan viranomaisen kanssa (ks. analogisesti em. asia Parking Brixen, tuomion 62 kohta ja em. asia ANAV, tuomion 24 kohta).

87 Kuten tämän tuomion 63 kohdassa on todettu, pääasiassa kyseessä olevan kaltainen yhteistyösopimus ei kuitenkaan täytä edellisessä kohdassa mainituista edellytyksistä jälkimmäistä eikä se näin ollen voi tällä perusteella jäädä EY 12, EY 43 ja EY 49 artiklassa ilmaistujen oikeussääntöjen ja niiden periaatteiden, joiden erityisiä ilmauksia kyseiset oikeussäännöt ovat, soveltamisen ulkopuolelle.

88 Esitettyyn kysymykseen on vastattava myös, että EY 43, EY 49 ja EY 86 artiklaa sekä yhdenvertaisen kohtelun, kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon ja avoimuuden periaatteita on tulkittava siten, että niiden kanssa on ristiriidassa sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta direktiivissä 97/67 tarkoitettujen sellaisten postipalvelujen, joita ei ole varattu, suorittamisen julkisyhteisön omistuksessa kokonaan olevan sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja, niiltä osin kuin sopimukset, joihin tätä lainsäädäntöä sovelletaan,

- eivät ylitä direktiivin 92/50 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä relevanttia kynnsarvoa

- eivätkä tosiasiasa ole yksipuolisia hallintotoimia, joissa määrättäisiin yksinomaan postin yleispalvelun tarjoajaan kohdistuvista velvoitteista ja jotka ehdoiltaan poikkeaisivat huomattavasti niistä ehdoista, joita tämä yhtiö tavallisesti soveltaa kaupallisessa tarjonnassaan

minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 89 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Yhteisön oikeutta on tulkittava siten, ettei sen kanssa ole ristiriidassa jäsenvaltion sellainen lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevistä yhteisistä säännöistä 15.12.1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY mukaisesti varattujen postipalvelujen suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja.**

- 2) **Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18.6.1992 annettua neuvoston direktiiviä 92/50/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 13.9.2001 annetulla komission direktiivillä 2001/78/EY, on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa jäsenvaltion**

sellainen lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta direktiivissä 97/67 tarkoitettujen sellaisten postipalvelujen, joita ei ole varattu, suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleispalvelun tarjoaja, niiltä osin kuin ne sopimukset, joihin kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan,

- **ylittävät direktiivin 92/50, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/78, 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn relevantin kynnyksarvon ja**

- **ovat direktiivin 92/50, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/78, 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia**

minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

- 3) **EY 43, EY 49 ja EY 86 artiklaa sekä yhdenvertaisen kohtelun, kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon ja avoimuuden periaatteita on tulkittava siten, että niiden kanssa on ristiriidassa sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla viranomaiset voivat antaa julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjä koskevia sääntöjä soveltamatta direktiivissä 97/67 tarkoitettujen sellaisten postipalvelujen, joita ei ole varattu, suorittamisen julkisyhteisön kokonaan omistaman sellaisen julkisen osakeyhtiön tehtäväksi, joka on kyseisessä valtiossa postin yleis-**

palvelun tarjoaja, niiltä osin kuin sopimukset, joihin tätä lainsäädäntöä sovelletaan,

- eivät ylitä direktiivin 92/50, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/78, 7 artiklan 1 kohdassa säädettyä relevanttia kynnysarvoa**

- eivätkä tosiasiassa ole yksipuolisia hallintotoimia, joissa määrättäisiin yksinomaan postin yleispalvelun tarjoajaan kohdistuvista velvoitteista ja jotka ehdoiltaan poikkeaisivat huomattavasti niistä ehdoista, joita tämä yhtiö tavallisesti soveltaa kaupallisessa tarjonnassaan**

minkä tarkistaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

Allekirjoitukset